

KOMENDANT
BIESZCZADZKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ
im. gen. bryg. Jana Tomasza GORZECZOWSKIEGO
ul. Adama Mickiewicza 34
37-700 Przemyśl

Przemyśl, dnia *29.06.* 2020r.

Egzemplarz nr *1.*

Bi-NK.0910.5.2020

kpt. SG Marek PŁOSZEJOWSKI

NACZELNIK
WYDZIAŁU - KIEROWNIK
STRZEŻONEGO OŚRODKA
DLA CUDZOZIEMCÓW
w Przemyślu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat *Osadzanie i zwalnianie cudzoziemców ze Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Przemyślu*, w trybie zwykłym w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Przemyślu¹ Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej, z siedzibą ul. Mickiewicza 34, 37-700 Przemyśl, ujętej w Rocznym Planie Kontroli przewidzianym do realizacji przez Wydział Kontroli BiOSG w 2020 roku.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie wytycznych, stanowiących załącznik do decyzji nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012r. *w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych* (Dz. Urz. MSW z 2012r., poz. 43, z późn. zm), przez zespół kontrolny w składzie:

kierownik zespołu:

- mjr SG Małgorzata Geraszek – starszy specjalista Wydziału Kontroli BiOSG, upoważnienie nr 5/1/2020 z dnia 14 maja 2020r.

członek zespołu:

- st.chor.szt. SG Małgorzata Strzyż - starszy specjalista Wydziału Kontroli BiOSG, upoważnienie nr 5/2/2020 z dnia 14 maja 2020r.

Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach od 15.05.2020r. do 29.05.2020r.

Funkcję kierownika podmiotu kontrolowanego w okresie objętym kontrolą pełnił:

- ppłk SG Grzegorz Kłębek,
- kpt. SG Marek Płoszejowski.

¹ zwanym dalej SOC

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiotem kontroli było:

- prawidłowość stosowania właściwych przepisów prawa w zakresie osadzania i zwalniania cudzoziemców w/z SOC;
- prawidłowość i rzetelność realizacji czynności z zakresu przyjmowania oraz wydawania do/z depozytu przedmiotów należących do osób osadzonych w SOC;
- przyjęte rozwiązania organizacyjno – funkcjonalne oraz sposób sprawowania nadzoru służbowego w zakresie osadzania i zwalniania cudzoziemców do/z SOC oraz przyjmowania i wydawania do/z depozytu przedmiotów należących do osób osadzonych;
- rzetelność (staranność i czytelność) prowadzenia dokumentacji służbowej w zakresie objętym kontrolą.

2. Kontrolą objęto okres od 15.11.2019r. do 30.04.2020r.

II. Cel kontroli.

1. Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadań w zakresie osadzania i zwalniania cudzoziemców z SOC, jak również prawidłowości i rzetelności przyjmowania oraz wydawania do/z depozytu przedmiotów należących do osób osadzonych. Dokonana została również ocena rzetelności sporządzania dokumentacji oraz sposób i skuteczność sprawowania nadzoru służbowego w tym zakresie.

2. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o dostępne techniki badawcze, takie jak:

- analiza regulacji prawnych oraz analiza sporządzonych dokumentów udostępnionych przez podmiot kontrolowany dotyczących zakresu kontroli,
- analiza pisemnych i ustnych wyjaśnień funkcjonariuszy realizujących oraz nadzorujących zadania związane z tematem kontroli,
- analiza informacji związanych z kontrolą uzyskanych w innych podmiotach nieobjętych kontrolą,
- analiza dokumentacji prowadzonej w kontrolowanej komórce dotycząca realizacji zadań w zakresie osadzania i zwalniania cudzoziemców z SOC.

III. Ocena kontrolowanej działalności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie.

Na powyższą ocenę składają się oceny cząstkowe z poszczególnych obszarów objętych kontrolą. Kontrolę zrealizowano stosując kryteria legalności i rzetelności.

Do oceny przedmiotu objętego kontrolą przyjęto czterostopniową skalę ocen, tj.: ocena pozytywna, ocena pozytywna z uchybieniami, ocena pozytywna z nieprawidłowościami, ocena negatywna. Ustalenia stanu faktycznego w kontrolowanym obszarze dokonano na podstawie analizy dokumentacji zgromadzonej i prowadzonej w SOC BiOSG.

Ocenę sformułowano na podstawie następujących ustaleń:

1. Pozytywnie ocenia się obszar stosowania właściwych przepisów w zakresie osadzania i zwalniania cudzoziemców w/z SOC.

W toku prowadzonej kontroli dokonano przeglądu dokumentacji zawartej w aktach osobowych cudzoziemców zwolnionych z SOC w okresie od dnia 15.11.2019r. do dnia 30.04.2020r. Kontrolą objęto 70 przypadków zwolnienia ze strzeżonego ośrodka oraz 10 przypadków zwolnienia cudzoziemców z aresztu. Dokonano następujących ustaleń:

W każdym przypadku, podstawą przyjęcia cudzoziemca do SOC było *Postanowienie sądu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec cudzoziemca aresztu dla cudzoziemców*.

Wobec cudzoziemców **osadzonych w strzeżonym ośrodku**:

- a) w 65 przypadkach postanowienie sądu wydane zostało na podstawie art. 410 ustawy o cudzoziemcach (t.j. Dz.U. 2020.35)², w związku z zaistnieniem okoliczności określonych w art. 398a pkt 4 u.o.c, tj. w celu zabezpieczenia postępowania powrotowego, a zastosowanie wobec cudzoziemca środków alternatywnych (określonych w art. 398 ust. 2 u.o.c.) nie jest możliwe albo cudzoziemiec nie wywiązuje się z nałożonych na niego w ramach ww. środków alternatywnych obowiązków,
- b) w 5 przypadkach postanowienie sądu wydane zostało na podstawie art. 88b w zw. z art. 88a ust. 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U.2019.1666)³, z uwagi na zaistnienie okoliczności określonych w art. 87 ust. 1 u.u.c.o., tj. w celu zebrania informacji w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej, a których pozyskanie bez zatrzymania nie byłoby możliwe z uwagi na istnienie znacznego prawdopodobieństwa ucieczki cudzoziemca.

Wobec cudzoziemców **osadzonych w areszcie dla cudzoziemców**, w każdym z 10 przypadków postanowienie sądu wydane zostało na podstawie art. 410 u.o.c., w związku z zaistnieniem okoliczności określonych w art. 399 ust. 1 u.o.c, tj. w związku z niepodporządkowaniem się cudzoziemca zasadom pobytu w strzeżonym ośrodku (w którym wcześniej był umieszczony).

Nie stwierdzono żadnego przypadku pobytu w strzeżonym ośrodku małoletniego cudzoziemca, który ukończył 15 lat, pozostającego na terytorium RP bez opieki.

W każdym przypadku w aktach osobowych cudzoziemca znajdowało się *Pouczenie o przysługujących prawach i nałożonych obowiązkach oraz zasadach pobytu osób umieszczonych w strzeżonym ośrodku/areszcie dla cudzoziemców*. Pouczenie sporządzane było w języku zrozumiałym dla osadzonego (w 1 przypadku przetłumaczone zostało ustnie na język dla cudzoziemca zrozumiały). Fakt otrzymania pouczenia cudzoziemiec potwierdzał własnoręcznym podpisem wraz z datą jego otrzymania. W 78 przypadkach cudzoziemiec otrzymał pouczenie niezwłocznie po przyjęciu do strzeżonego ośrodka/aresztu, natomiast w 2 przypadkach osoby zostały osadzone w dniu 18.03.2020r., a na znajdujących się w dokumentacji pouczeniach, jako data zapoznania widnieje 01.04.2020r. W przedmiotowej kwestii zwrócono

² zwana dalej u.o.c.

³ zwana dalej u.u.c.o.

się o wyjaśnienia do Naczelnika SOC, który wskazał, iż powyższe wynikało z faktu, że ww. cudzoziemcy odbywali 14-to dniową kwarantannę w związku z wprowadzonym w Polsce stanem epidemicznym (pouczenia zostały im wręczone w momencie przybycia do SOC celem zapoznania), niemniej ze względu na konieczność zachowania warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia funkcjonariuszy, nie odbierano od nich drugiego egzemplarza dokumentacji (na którym osadzeni potwierdzają fakt zapoznania się z uprawnieniami i obowiązkami). Powyższe zostało zrealizowane w dniu zakończenia kwarantanny.

Wyjaśnienie Naczelnika SOC zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na fakt, iż w aktach osobowych cudzoziemca nie było dokumentacji pozwalającej stwierdzić przeprowadzenie kontroli osobistej cudzoziemca przyjmowanego do SOC, w toku kontroli zwrócono się do Naczelnika SOC o złożenie w tym zakresie stosownych wyjaśnień. Naczelnik SOC wskazał, że przy przyjmowaniu cudzoziemca do SOC przeprowadzana jest wobec niego kontrola osobista – przed rozpoczęciem ww. czynności otrzymuje on *Pouczenie dla osób poddawanych kontroli osobistej* (w języku dla niego zrozumiałym), którego wręczenie potwierdza własnoręcznym podpisem (dokument ten włączany jest do akt osobowych cudzoziemca). Osoba jest również pouczana o możliwości sporządzenia protokołu z przeprowadzonej czynności – w przypadku odmowy dokument ten nie jest sporządzany. Po zakończonej czynności kierownik zmiany SOC dokumentuje przeprowadzenie kontroli osobistej poprzez zainicjowanie zdarzenia w Zintegrowanym Systemie Ewidencji (ZSE 6) w module „Areszty”. Ponadto powyższa czynność odnotowywana jest w „*Księżce służby w pomieszczeniu ośrodka / areszcie dla cudzoziemców*”.

W kontekście powyższych wyjaśnień, dokonano przeglądu zapisów zawartych w Zintegrowanym Systemie Ewidencji (ZSE 6) oraz „*Księżce służby w pomieszczeniu ośrodka / areszcie dla cudzoziemców*”, celem sprawdzenia czy w ww. dokumentacji znajdują się zapisy świadczące o przeprowadzeniu kontroli osobistej wobec osadzanych cudzoziemców. Stwierdzono, że w każdym przypadku cudzoziemiec, w trakcie przyjmowania do SOC, poddany był kontroli osobistej określonej w art. 11aa ustawy o Straży Granicznej. Fakt dokonania przedmiotowej kontroli odnotowywany został zarówno w module „Areszty” Zintegrowanego Systemu Ewidencji (ZSE 6), jak i w ww. księżce służby wraz ze wskazaniem godziny jej przeprowadzenia oraz funkcjonariusza wyznaczonego do realizacji przedmiotowej czynności. W żadnym przypadku z powyższej czynności nie sporządzano *Protokołu z kontroli osobistej*, z uwagi na fakt nieujawnienia podczas kontroli przedmiotów, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 lit. b-d ustawy o Straży Granicznej (t.j. Dz.U.2020.305 ze zm.), co jest zgodne z dyspozycją art. 11aa ust. 10 pkt 2 ww. ustawy.

W każdym przypadku, cudzoziemiec przyjęty do SOC, zgodnie z wymogiem określonym w art. 413 ust. 1 u.o.c., poddawany był badaniu lekarskiemu. Powyższa czynność dokumentowana była przez lekarza przeprowadzającego badanie w postaci wydania *Karty badania lekarskiego osoby zatrzymanej*, w której zawierana była między innymi informacja w zakresie stwierdzenia braku przeciwwskazań do zatrzymania badanego w SOC. Oryginał ww. karty badania znajduje się w aktach osobowych cudzoziemca.

W 68 przypadkach zwolnienie cudzoziemca z SOC nastąpiło w związku z zaistnieniem jednej z okoliczności określonych w art. 406 ust. 5 u.o.c., tj:

- w 64 przypadkach w związku z realizacją przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu (63 przypadki) albo przekazania cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego UE (1 przypadek) (art. 406 ust. 5 pkt 3 u.o.c.),

- w 2 przypadkach podstawą zwolnienia cudzoziemca było postanowienie Sądu Okręgowego o zwolnieniu z aresztu dla cudzoziemców, wydane w wyniku rozpatrzenia zażalenia cudzoziemca na postanowienie o osadzeniu (art. 406 ust. 5 pkt 2 u.o.c.),
- w 1 przypadku w związku z upływem okresu pobytu określonego w postanowieniu, o którym mowa w art. 89 ust. 1 u.u.c.o.,
- w 1 przypadku w związku z upływem okresu pobytu określonego w Postanowieniu, o którym mowa w art. 89 ust. 6 u.u.c.o.

W 9 przypadkach zwolnienie cudzoziemca z SOC nastąpiło w związku z zaistnieniem jednej z okoliczności określonych w art. 406 ust.1 u.o.c., tj.:

- w 3 przypadkach w związku z ustaniem przyczyn uzasadniających stosowanie tego środka detencyjnego (art. 406 ust. 1 pkt 1 u.o.c.);
- w 2 przypadkach w związku z zaistnieniem okoliczności, o których mowa w art. 400 pkt 1 u.o.c., tj. dalsze przebywanie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia,
- w 1 przypadku w związku z zaistnieniem innych niż określone w art. 400 ww. ustawy okoliczności uniemożliwiających stosowanie przedmiotowego środka detencyjnego (art. 406 ust. 1 pkt 3 u.o.c.)
- w 3 przypadkach w związku ze stwierdzeniem, że ze względów faktycznych lub prawnych, wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie jest możliwe (ust. 1 pkt 6 u.o.c.)

W każdym z tych przypadków zwolnienie cudzoziemca nastąpiło na podstawie *Postanowienia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców*, wydanego przez określony w art. 406 ust. 1 organ Straży Granicznej, tj. Komendanta Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej. W każdym z przypadków postanowienie wydawane było niezwłocznie po zaistnieniu okoliczności uzasadniających zmianę tego środka.

W 2 przypadkach cudzoziemcy (ob. Afganistanu) zostali przeniesieni do Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Białymstoku, z uwagi na fakt, iż zgodnie z profilem SOC w Przemyśle osadzane mogą w nim wyłącznie rodziny, kobiety oraz mężczyźni będący ob. Ukrainy. Obydwaj ww. cudzoziemcy zostali osadzeni w SOC w Przemyśle wyłącznie w związku z koniecznością odbycia kwarantanny, a następnie bezpośrednio po jej zakończeniu skierowani zostali do właściwego profilowo strzeżonego ośrodka dla cudzoziemców.

W 1 przypadku wobec cudzoziemca zmieniony został środek detencyjny ze strzeżonego ośrodka na areszt dla cudzoziemców, w związku z zaistnieniem okoliczności określonych w art. 399 ust 1 u.o.c., tj. w związku z ryzykiem, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku. Powyższe nastąpiło w oparciu o wydane przez właściwy miejscowo sąd *Postanowienia o zmianie środka detencji ze strzeżonego ośrodka dla cudzoziemców na areszt dla cudzoziemców w Przemyśle*.

W żadnym przypadku nie doszło do przekroczenia określonych przepisami art. 403 u.o.c., terminów granicznych okresów detencji cudzoziemca w trakcie pobytu na terytorium RP. Jednocześnie w sytuacji zaistnienia okoliczności uzasadniających potrzebę przedłużenia okresu osadzenia cudzoziemca, do właściwego miejscowo Sądu Rejonowego kierowany był *Wniosek o przedłużenie pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców* wraz

ze stosownym uzasadnieniem, co miało miejsce w 10 przypadkach. W każdym z nich wniosek składany był zgodnie z art. 89 ust. 6 u.u.c.o. przez właściwy organ Straży Granicznej (tj. Komendanta BiOSG) i wskazywał okoliczności uzasadniające konieczność dalszego stosowania tego środka detencyjnego. Jednocześnie przedmiotowy wniosek składany był w terminie umożliwiającym wydanie przez sąd rozstrzygnięcia w tym zakresie, przed upływem okresu osadzenia, a w aktach osobowych cudzoziemca zalegały wszystkie wydane postanowienia związane z jego pobytem w SOC.

W sytuacji zwolnienia cudzoziemca z SOC w związku z uwzględnieniem przez Sąd Okręgowy zażalenia na postanowienie o osadzeniu/przedłużeniu osadzenia, niezwłocznie po wydaniu *Postanowienia o zwolnieniu cudzoziemca*, cudzoziemiec był zwalniany z SOC, a informacja o powyższym przesyłana była do sądu, który wydał postanowienie.

(Akta kontroli: dowód nr 14, karta nr 117-125, dowód nr 10, karta nr 100, dowód nr 11, karta nr 101-102).

2. Pozytywnie ocenia się obszar przyjmowania oraz wydawania do/z depozytu przedmiotów, dokumentów i pieniędzy należących do osób osadzonych.

Czynności polegające na przyjmowaniu i wydawaniu przedmiotów do/z depozytu oraz związane z nimi czynności administracyjno – finansowe były prowadzone ściśle według przepisów określonych w ustawie o cudzoziemcach, Regulaminie nr 2 Komendanta Głównego SG z dnia 20 marca 2008r. w sprawie sposobu pełnienia służby przez funkcjonariuszy Straży Granicznej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców oraz w pomieszczeniach, w których wykonywany jest areszt w celu wydalenia, zmienionego Regulaminem nr 3 Komendanta Głównego SG z dnia 25 października 2012r.⁴ oraz zgodnie z Wytycznymi 2/17 z dnia z dnia 22.12.2017r. Naczelnika Wydziału – Kierownika Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Przemysłu regulującymi wykonywanie czynności administracyjno – finansowych związanych z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych, w tym środków pieniężnych, dokumentów oraz rzeczy osobistych w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Przemysłu, zatwierdzonymi przez Komendanta BiOSG w dniu 22.12.2017r.⁵ Nie stwierdzono przypadków prowadzenia depozytu niezgodnie z określonymi procedurami.

Przy przyjęciu cudzoziemca do SOC każdorazowo do depozytu przekazywane były przedmioty wartościowe, dokumenty, pieniądze oraz urządzenia techniczne służące do rejestrowania obrazu. Przyjęcie ww. rzeczy było odnotowane poprzez ich wyszczególnienie w Kwiecie depozytowym, który to dokument był podpisywany przez odbierającego depozyt i cudzoziemca. Ponadto fakt przyjęcia depozytu na przechowanie w magazynie depozytów każdorazowo był potwierdzany podpisem depozytariusza oraz funkcjonariusza, który z polecenia kierownika zmiany przekazywał depozyt. W czterech przypadkach nie sporządzono kwitu depozytowego z uwagi na fakt, iż w dwóch przypadkach były to dzieci przyjęte do SOC wraz z opiekunem, a w dwóch przypadkach cudzoziemcy nie posiadali żadnych przedmiotów przy przyjęciu.

Przyjmowanie przedmiotów, dokumentów i pieniędzy do depozytu następowało zgodnie z wymogami określonymi w Rozdziale 2 Regulaminu oraz w Wytycznych. Funkcjonariusz przyjmujący cudzoziemca do ośrodka/aresztu dokonywał odpowiednich wpisów w prowadzonej

⁴ zwany dalej Regulaminem

⁵ zwane dalej Wytycznymi

dokumentacji służbowej, która w SOC prowadzona jest w formie papierowej oraz elektronicznej. Narzędziami ewidencyjnymi prowadzonym w formie papierowej są: *Zeszyt ewidencji pokwitowań depozytowych Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców i Aresztu w celu wydalenia BiOSG w Przemyślu* oraz *Zeszyt ewidencji pokwitowań depozytowych Aresztu dla Cudzoziemców BiOSG w Przemyślu*, które odrębnie prowadzone są dla ośrodka i aresztu i gdzie wpisywane są: przyjęcie i zwrot depozytu, nazwisko, imię i nr ewidencyjny cudzoziemca, jego obywatelstwo, nr koperty depozytowej oraz potwierdzenie powyższego podpisem depozytariusza. Ewidencja elektroniczna prowadzona jest w systemie: Zintegrowany System Ewidencji (ZSE6), w module „Areszty”, gdzie ewidencjonowane są przedmioty wartościowe, dokumenty, krajowe i zagraniczne środki pieniężne (zarówno przyjęte do depozytu przy osadzeniu cudzoziemca, jak i otrzymane w trakcie pobytu w SOC).

Ponadto, zgodnie z zapisami Regulaminu, funkcjonariusz przyjmujący cudzoziemca do SOC jest zobowiązany do sporządzenia:

- a) Kwitu depozytowego,
- b) Karty rozliczenia zdeponowanych przedmiotów,
- c) Karty rozliczenia środków finansowych cudzoziemca,

których wzory określają załączniki do Regulaminu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż sporządzane przy przyjęciu cudzoziemca Kwity depozytowe zgodne są z wzorem określonym w Regulaminie, natomiast Karty rozliczenia: zdeponowanych przedmiotów i środków finansowych cudzoziemca odbiegają od określonych Regulaminem wzorów. W związku z tym skierowano zapytanie do Naczelnika Wydziału – Kierownika Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Przemyślu, który wyjaśnił, iż stosowane w SOC wzory wprowadzone przepisami Wytycznych umożliwiają dokładniejszy opis przedmiotów wartościowych przyjmowanych do depozytu oraz w bardziej czytelny sposób przedstawiają rozliczenie operacji prowadzonych na środkach finansowych cudzoziemców. Jednocześnie, co należy podkreślić, wszystkie główne elementy zawarte w kartach rozliczenia przedmiotów, czy też środków finansowych wprowadzonych załącznikami do Regulaminu, są zawarte w poszczególnych kartach depozytowych wprowadzonych Wytycznymi, m.in.: data czynności /operacji, pozycja depozytu, przychód/rochód/stan salda, cel wydania/pobrania przedmiotów, podpisy zarówno cudzoziemca jak i funkcjonariusza.

Ponadto, jak zaznaczył Naczelnik SOC, w aktualnie prowadzonym procesie legislacyjnym dotyczącym aktualizacji zapisów regulaminu KG SG w sprawie sposobu pełnienia służby przez funkcjonariuszy Straży Granicznej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców oraz w pomieszczeniach, w których realizowany jest areszt w celu wydalenia, administracja SOC w Przemyślu przesłała w swoich uwagach, m.in. propozycje aktualizacji ww. Kart zgodnie ze stosowanym w SOC wzorem.

Wyjaśnienie Naczelnika SOC zasługuje na uwzględnienie.

Jak wskazał w wyjaśnieniach naczelnik SOC i co ustalono w trakcie kontroli, Wytyczne wprowadziły uszczegółowioną ewidencję depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych poprzez wprowadzenie tzw. Karty depozytowej, w której części I zamieszczany jest wykaz i opis przedmiotów wartościowych przyjętych do depozytu, a w części II zamieszcza się wykaz i opis wszystkich przedmiotów przyjętych do depozytu w trakcie pobytu cudzoziemca w SOC (np. dostarczonych przesyłką). Krajowe i zagraniczne środki pieniężne odnotowywane są w odrębnych dokumentach, których wzory również określają Wytyczne, a dokumenty odebrane cudzoziemcowi oraz przekazane lub otrzymane w trakcie pobytu w SOC ewidencjonowane są w kwicie depozytowym dokumentów (również jego wzór określony jest w Wytycznych). Przyjęcie

do depozytu przedmiotów wartościowych, krajowych i zagranicznych środków płatniczych, dokumentów oraz przedmiotów, które cudzoziemiec otrzymał podczas pobytu w SOC każdorazowo potwierdzone jest podpisem depozytariusza oraz osadzonego.

Należy zaznaczyć, iż czynności kontrolne wykazały, że powyższe karty rozliczeń są sporządzane zgodnie ze wzorami określonymi w Wytycznych i zawierają wszystkie określone w nich elementy.

Jednocześnie, analizując w trakcie czynności kontrolnych wpisy dokonywane w *Zeszytcie ewidencji pokwitowań depozytowych Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców i Aresztu w celu wydalenia BiOSG w Przemyślu* oraz w Kwitach depozytowych, zwrócono uwagę na rozbieżności między datami wpisanymi w kolumnie nr 4 („przybył”) ww. Zeszytów a datami wpisanymi na pierwszej stronie kwitów depozytowych sporządzanych przy przyjęciu cudzoziemców do SOC. W powyższym zakresie skierowano zapytanie do Naczelnika Wydziału – Kierownika Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Przemyślu. Naczelnik wydziału odpowiedział, iż powyższe spowodowane jest tym, że kolumna „przybył” i „ubył” dotyczy faktycznego przyjęcia przedmiotów należących do cudzoziemca na stan depozytowy funkcjonariuszy Sekcji Ogólnej odpowiedzialnych za funkcjonowanie depozytu, nie zaś przybycia cudzoziemca do SOC.

Wyjaśnienie Naczelnika SOC zasługuje na uwzględnienie.

Przy zwolnieniu cudzoziemca z ośrodka lub aresztu każdorazowo wydawano przekazane do depozytu przedmioty, dokumenty i pieniądze. Powyższe było dokumentowane w Kwicie depozytowym poprzez złożenie podpisu pod potwierdzeniem odbioru przez przekazującego oraz przyjmującego, ewentualnie podpisy dwóch funkcjonariuszy w przypadkach odmowy złożenia podpisu przez odbierającego (ID 210/19, ID A/22/19, ID A/25/19, ID A/1/20, ID A/2/20). Kwit depozytowy ponadto wymieniał pozycje depozytu, które zostały rozliczone na kwicie depozytowym krajowych i zagranicznych środków płatniczych oraz kwicie dokumentów, na których to dokumentach również podpisywał się odbierający depozyt.

Sporządzane kwity depozytowe zawierały również zapis operacji finansowych zdeponowanych środków pieniężnych, których dokonywano w trakcie pobytu cudzoziemca w ośrodku/areszcie, jak również adnotacje dotyczące rozliczenia dokumentów i przedmiotów wartościowych. Wszystkie rozliczenia mające miejsce w trakcie pobytu cudzoziemca w ośrodku/areszcie znajdowały potwierdzenie w kwitach depozytowych, a każda operacja finansowa została szczegółowo udokumentowana poprzez odnotowanie jej rodzaju (np. zakupy), daty, wydanej kwoty, stanu salda oraz opatrzona była podpisami depozytariusza i osadzonego. Ponadto, każdy zakup potwierdzony został paragonem fiskalnym.

Dodatkowo, przy zwolnieniu cudzoziemca, wydanie depozytu ewidencjonowane było w *Zeszytcie ewidencji pokwitowań depozytowych Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców i Aresztu w celu wydalenia BiOSG w Przemyślu* oraz *Zeszytcie ewidencji pokwitowań depozytowych Aresztu dla Cudzoziemców BiOSG w Przemyślu*.

(Akta kontroli: dowód nr 13, karta nr 107-116, dowód nr 17, karta nr 144-155, dowód nr 18, karta nr 156-163, dowód nr 10, karta nr 100, dowód nr 11, karta nr 101-102).

3. Pozytywnie ocenia się obszar legalności przyjętych rozwiązań organizacyjno – funkcjonalnych oraz sposobu pełnienia nadzoru służbowego nad realizacją zadań w zakresie osadzania i zwalniania cudzoziemców do/z SOC oraz przyjmowania i wydawania do/z depozytu przedmiotów należących do osób osadzonych.

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, iż przyjęte w SOC rozwiązania organizacyjno – funkcjonalne oraz sposób sprawowania nadzoru należy uznać za właściwy, zarówno w kontekście zapisów zawartych w wewnętrznym podziale zadań i zakresach obowiązków i uprawnień, jak również z uwagi na stwierdzoną w wyniku działań kontrolnych, prawidłowość realizacji zadań w zakresie objętym kontrolą (co zostało ocenione w ramach pozostałych obszarów).

W okresie objętym kontrolą obowiązywał wewnętrzny dokument organizacyjny SOC w postaci Wewnętrznego Podziału Zadań z dnia 11 września 2019r., zatwierdzonego przez Komendanta BiOSG. Według zapisów przedmiotowego dokumentu organizacyjnego, zadania związane z obsługą administracyjną w zakresie przyjmowania/pobytu oraz zwalniania cudzoziemców realizowane są przez Sekcję Obsługi Administracyjnej Cudzoziemców, natomiast zadanie dotyczące prowadzenia magazynu depozytowego ośrodka i aresztu dla cudzoziemców przypisane zostało Sekcji Ogólnej. Dodatkowo, zadania związane z realizacją czynności podczas przyjęcia i zwalniania cudzoziemców do/z SOC wykonują funkcjonariusze służby dyżurnej Sekcji Ochrony.

Zgodnie z zapisami zamieszczonymi w wewnętrznym podziale zadań, Naczelnik Wydziału - Kierownik Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Przemyślu jest przełożonym wszystkich funkcjonariuszy i pracowników wydziału oraz kieruje ośrodkiem przy pomocy zastępcy naczelnika wydziału oraz kierowników sekcji. Nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez ww. Sekcje sprawują naczelnik wydziału oraz zastępca naczelnika wydziału. Kierownicy sekcji, według zapisów w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień, sprawują nadzór nad realizacją obowiązków i uprawnień określonych dla podległych im funkcjonariuszy.

Stosownie do przywołanych wyżej regulacji, osoby mianowane (lub którym powierzono obowiązki na powyższych stanowiskach), sprawowały nadzór nad zagadnieniem objętym kontrolą, tj. osadzaniem/zwalnianiem cudzoziemców w SOC, jak również nad wszystkimi czynnościami z tym związanymi. Powyższe było dokumentowane poprzez wpisy naczelnika SOC lub jego zastępcy, dokonywane w karcie nadzoru znajdującej się w teczkach akt osobowych osadzonych w SOC cudzoziemców.

Dodatkowo, sposób sprawowania nadzoru nad prowadzeniem depozytu, określony został w Wytycznych. Rozdział VI pkt 1 Wytycznych stanowi, iż środki pieniężne i przedmioty wartościowe zdeponowane w depozycie podlegają sprawdzeniu przez komisję powołaną przez Naczelnika Wydziału – Kierownika SOC nie rzadziej niż raz w roku. Z czynności takiej sporządzany jest protokół kontroli. Jak ustalono, sprawdzenia takiego w dniu 22.11.2019r. dokonała komisja powołana rozkazem dziennym Komendanta BiOSG nr 225 z dnia 21.11.2019r., z której to czynności sporządzony został protokół o nr Bi – OA-SO.4225.19.2019 z dnia 22.11.2019r. Jak stwierdzono w wyniku przeprowadzonych czynności, stan faktyczny zdeponowanych dokumentów, przedmiotów wartościowych, gotówki (krajowej i zagranicznej) jest zgodny ze stanem ewidencyjnym.

Ponadto, zgodnie z zapisem rozdziału VI pkt 3 Wytycznych, raz w miesiącu kierownik Sekcji Ogólnej sprawdza zgodność stanu ewidencyjnego ze stanem faktycznym depozytu umieszczonego cudzoziemca i odnotowuje to w prowadzonych zeszytach ewidencji pokwitowań depozytowych SOC w Przemyślu. Kontroli poddaje się dokumentację depozytową w wielkości losowo wybranej próby 10% stanu depozytów zdeponowanych w dniu przeprowadzenia kontroli.

Jak stwierdzono w wyniku czynności kontrolnych, w zeszytach ewidencji pokwitowań depozytowych SOC, prowadzonych odrębnie dla ośrodka i aresztu, znajdują się adnotacje

kierownika Sekcji Ogólnej o przeprowadzonych kontrolach, które w okresie objętym kontrolą miały miejsce w dniach:

- 22.11.2019r. (ID: A22/19, A18/19, A8/19, 211/19, 208/19, 207/19, 205/19, 204/19, 203/19, 202/19, 194/19, 186/19, 181/19, 163/19, 191/19, 184/19, 171/19, 170/19, 145/19, 217/19, 216/19, 214/19, 214/19, 213/19, 212/190),
- 23.12.2019r. (ID: A22/19, A18/19, 163/19, 194/19, 145/19),
- 24.01.2020r. (ID: A22/19, 3/20, 2/20, 229/19, 194/19, 220/20),
- 20.02.2020r. (ID: A22/19, 14/20, 15/20, 16/20),
- 31.03.2020r. (ID: A5/20, 14/20, 31/20, 163/20, 24/20),
- 20.04.2020r. (ID A7/20, A5/20, 163/19, 29/20).

W okresie objętym kontrolą, jak ustalono, nie miała miejsce zmiana na stanowisku depozytariusza, w związku z czym nie powoływano komisji dla celów sprawdzenia stanu środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych umieszczonych cudzoziemców, co jest wymagane przy zmianie na powyższym stanowisku, zgodnie z dyspozycją zawartą w rozdziale VI pkt 2 Wytocznych.

Prowadzone czynności kontrole wykazały, iż naczelnik wydziału, zastępca naczelnika, kierownik Sekcji Obsługi Administracyjnej Cudzoziemców oraz dwóch funkcjonariuszy mianowanych na stanowiska: starszego specjalisty oraz specjalisty ww. sekcji, wykonywały również czynności związane z pobytem cudzoziemców w SOC należące do kompetencji organu (jak np. występowanie z wnioskiem do sądu). Na powyższe posiadały upoważnienia wydane przez Komendanta Oddziału.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż pięciu funkcjonariuszy, zgodnie z przekazanymi Zespołowi Kontrolnemu zakresami obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy, mianowanych na stanowiska służbowe w Sekcji Ochrony (młodszy asystent, asystent wartownik, 2 x starszy kontroler profos, starszy specjalista), jednocześnie wykonuje czynności służbowe w Sekcji Obsługi Administracyjnej Cudzoziemców. W powyższym zakresie skierowano zapytanie do Naczelnika Wydziału – Kierownika Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Przemyślu. Naczelnik wydziału odpowiedział, iż powyższe spowodowane jest aktualną strukturą etatową SOC, która w ramach potrzeb i możliwości etatowych Oddziału jest modyfikowana, w związku z czym w przypadku utworzenia wakuujących stanowisk w Sekcji Obsługi Administracyjnej Cudzoziemców na bieżąco kierowane są wnioski o mianowanie funkcjonariuszy faktycznie wykonujących w ww. Sekcji obowiązki służbowe. Jednocześnie, jak ustalono, wszystkie osoby mianowane na stanowiska w Sekcji Ochrony, w swoich zakresach obowiązków i uprawnień posiadają stosowne zapisy umożliwiające wykonywanie czynności w Sekcji Obsługi Administracyjnej Cudzoziemców.

(Akta kontroli: dowód nr 15, karta nr 126-136, dowód nr 10, karta nr 100, dowód nr 11, karta nr 101-102, dowód nr 12, karta 103 -106).

4. Pozytywnie ocenia się obszar rzetelności (staranności i czytelności) prowadzenia dokumentacji służbowej w zakresie objętym kontrolą.

W wyniku przeglądu dokumentacji zawartej w aktach osobowych cudzoziemca stwierdzono, że była ona prowadzona w sposób staranny i czytelny. W przypadkach gdy przepisy prawa wymagały sporządzenia dokumentu według wskazanego wzoru, był on sporządzany zgodnie z tym wzorem. Ponadto fakt osadzenia/zwolnienia cudzoziemca z SOC ewidencjonowany był w następujących dokumentach ewidencyjnych :

- Księga Główna Osadzonych w Strzeżonym Ośrodku 2018/2019/2020 (RWD Nr Bi-OA 552/16/17),
- Księga Główna Osadzonych w Areszcie dla Cudzoziemców 2016/2017/2018/2019/2020 (RWD Nr Bi-OA 552 p.19/19),
- Skorowidz Alfabetyczny Osadzonych (RWD Nr: Bi-OA – 552/17/17 i Bi-OA – 552/20/20).

W efekcie przeglądu zapisów zawartych w ww. urządzeniach ewidencyjnych stwierdzono, że każdy z cudzoziemców, którego dokumentacja podlegała kontroli, został w nich zaewidencjonowany. Zarówno dane jak i pozostałe informacje dotyczące danego cudzoziemca są kompatybilne z informacjami znajdującymi się w jego aktach osobowych. Zapisy dokonywane są w sposób zgodny z opisem poszczególnych rubryk, staranny i czytelny.

W wyniku przeglądu dokumentacji związanej z prowadzeniem depozytów poszczególnych cudzoziemców, których dokumentacja podlegała kontroli stwierdzono, że była ona prowadzona w sposób staranny i czytelny. Poszczególne dokumenty sporządzane były zgodnie z wzorami określonymi w Wytycznych, regulujących wykonywanie czynności administracyjno – finansowych związanych z prowadzeniem depozytu. Ponadto fakt przyjęcia i zwrotu depozytu od cudzoziemca ewidencjonowany był w następujących dokumentach ewidencyjnych :

- Zeszyt Ewidencji Pokwitowań Depozytowych Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców i Aresztu w Celu Wydalenia BiOSG w Przemyślu (prowadzony od 2014r., RWD Nr 295/4/13),
- Zeszyt Ewidencji Pokwitowań Depozytowych Aresztu dla Cudzoziemców BiOSG w Przemyślu (prowadzony od 2016r., RWD Nr 666/2/17).

Dokonano przeglądu zapisów zawartych w ww. urządzeniach ewidencyjnych, po czym stwierdzono, że każdy z cudzoziemców, którego dokumentacja podlegała kontroli, został w nich zaewidencjonowany. Zapisy dokonywane były w sposób zgodny z opisem poszczególnych rubryk, staranny i czytelny. W większości przypadków zarówno dane jak i pozostałe informacje dotyczące cudzoziemca były kompatybilne z informacjami znajdującymi się w jego dokumentacji depozytowej. Niemniej w czterech przypadkach (ID 22/19, ID 219/19, ID 218/19, ID189/19), w *Zeszycie ewidencji pokwitowań depozytowych Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców i Aresztu w Celu Wydalenia BiOSG w Przemyślu* w rubryce „PRZYBYŁ” błędnie wpisano datę, tj. wcześniejszą niż widniejąca na Kwicie depozytowym cudzoziemca. Powyższe należy traktować jako omyłki pisarskie, których zarówno waga jak i ilość nie mają wpływu na kontrolowaną działalność.

W dokumentacji związanej z prowadzeniem akt osobowych cudzoziemca nie stwierdzono dokonywania poprawek albo przekreśleń. Natomiast w dokumentacji związanej z prowadzeniem depozytu cudzoziemców stwierdzono kilka przypadków dokonania skreślenia, niemniej powyższe zostało dokonane zgodnie z wymogami określonymi w § 15 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej Straży Granicznej stanowiącej załącznik do decyzji nr 248 KGSG z dnia 6 grudnia 2018r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej Straży Granicznej (Dz. Urz. KGSG z 2018r., poz. 98).

Jednocześnie, oceniając obszar rzetelności, wzięto pod uwagę dobrą praktykę funkcjonującą w SOC w zakresie uczestnictwa przedstawiciela SOC w posiedzeniach sądu w przedmiocie rozpatrzenia wniosku o przedłużenie pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku/areszcie dla cudzoziemców. Jak ustalono, każdorazowo (tj. w 10 przypadkach w okresie objętym kontrolą) do właściwego miejscowo Sądu Rejonowego kierowany był *Wniosek o przedłużenie pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku/areszcie dla cudzoziemców*, składany przez Komendanta BiOSG. W każdym przypadku w posiedzeniu w przedmiocie rozpatrzenia ww. wniosku, brał udział wyznaczony funkcjonariusz Sekcji Obsługi Administracyjnej Cudzoziemców SOC.

(Akta kontroli: dowód nr 16, karta nr 138 - 143, dowód nr 17, karta nr 144 - 155, dowód nr 18, karta nr 156 -163).

IV. Wnioski/zalecenia.

Nie formułowano.

- V. Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć zarządzającemu kontrolę w terminie do, za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli : nie dotyczy**
- VI. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli prowadzonej w Komendzie Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej zarejestrowanej pod numerem wg opisu RWD Nr 573 poz. 28/16 karta 48 poz. 3.**
- VII. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika podmiotu kontrolowanego.**

KOMENDANT
BIESZCZADZKIEGO ODDZIAŁU STRAŻY GRANICZNEJ
im. gen. bryg. Jana Tomasza Gorzechowskiego
ZASTYPCA KOMENDANTA
[Podpis]
p.o. SG Józef BURCHAŁA

.....
stopień, imię i nazwisko oraz podpis zarządzającego kontrolę

Wykonano w 2 egz.

egz. nr 1 – Naczelnik Wydziału – Kierownik Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Przemyśle

Egz. nr 2 – ad acta.

Opracował: zespół kontrolny (665-23-18, 665-23-65)

Sporządził: mjr SG Małgorzata Geraszek (665-23-18)

Dnia 29.06.2020r.